

12. 5. 2006

ID: 40153

Pomoc k trestnému činu

Pokud je jednou z forem pomoci k trestnému činu ve smyslu § 10 odst. 1 písm. c) tr. zák. utvrzování v předsevzetí, myslí se tím to, že pomocník utvrzuje pachatele trestného činu v jeho předsevzetí spáchat trestný čin, a nikoli to, že utvrzuje poškozeného, aby se podvolil nátlaku pachatele.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 7 Tdo 568/2004, ze dne 27.5.2004)

Nejvyšší soud projednal v neveřejném zasedání dovolání, které podal obviněný R. A. K., proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 18. 6. 2002, sp. zn. 67 To 240/2002, v trestní věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 9 pod sp. zn. 2 T 9/2001, a rozhodl tak, že podle § 265k odst. 1 tr. ř. se ohledně obviněného R. A. K. zrušují usnesení Městského soudu v Praze ze dne 18. 6. 2002, sp. zn. 67 To 240/2002, a rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 21. 1. 2002, sp. zn. 2 T 9/2001. Podle § 265k odst. 2 tr. ř. se zrušují také další rozhodnutí na zrušené části rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu a podle § 265l odst. 1 tr. ř. se Obvodnímu soudu pro Prahu 9 přikazuje, aby věc obviněného R. A. K. v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění :

Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 21. 1. 2002, sp. zn. 2 T 9/2001, byl obviněný R. A. K. uznán vinným pomocí k trestnému činu vydírání podle § 10 odst. 1 písm. c) tr. zák., § 235 odst. 1, 2 písm. c) tr. zák. a odsouzen podle § 235 odst. 2 tr. zák. k trestu odnětí svobody na dvě léta, jehož výkon byl podle § 58 odst. 1 tr. zák. podmíněně odložen na zkušební dobu stanovenou podle § 59 odst. 1 tr. zák. na čtyři roky, a podle § 55 odst. 1 písm. a) tr. zák. k trestu propadnutí věci (kinžálu). Kromě toho bylo rozhodnuto o vině a trestu též ohledně obviněného A. T.

Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 18. 6. 2002, sp. zn. 67 To 240/2002, byla podle § 256 tr. ř. zamítnuta odvolání obou obviněných.

Obviněný R. A. K. podal prostřednictvím obhájce v zákonné lhůtě dovolání proti usnesení Městského soudu v Praze, a to v celém jeho se týkajícím rozsahu. Dovolání podal z důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. V rámci tohoto dovolacího důvodu namítl, že jednání, jímž byl uznán vinným, nemohlo být posuzováno jako pomoc k trestnému činu. Jinak uplatnil i námitky, které byly mimo rámec deklarovaného dovolacího důvodu a které směřovaly proti skutkovým zjištěním soudů a proti tomu, že soudy za podklad svých zjištění vzaly svědeckou výpověď poškozeného. Obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud ohledně něho zrušil napadené rozhodnutí a aby ho zprostil obžaloby.

Na podkladě té části dovolání, v níž obviněný R. A. K. uplatnil námitky obsahově naplňující zákonný dovolací důvod, Nejvyšší soud podle § 265i odst. 3, 5 tr. ř. přezkoumal ohledně tohoto obviněného napadené usnesení i předcházející řízení a shledal, že dovolání je důvodné.

Jako pomoc k trestnému činu vydírání podle § 10 odst. 1 písm. c) tr. zák., § 235 odst. 1, 2 písm. c) tr. zák. byl posouzen skutek spočívající v tom, že obviněný R. A. K. dne 10. 8. 2000 v době od 10:00 hodin v bytě v P., G. J. 900, kde byl přítomen společně s obviněným A. T. a poškozeným G. Ch., s odkazem na to, aby se obviněný A. T. uklidnil, obviněný R. A. K. poškozeného nabádal, aby obviněnému A. T. podepsal, že mu dluží peníze, což poškozený ze strachu učinil poté, co mu obviněný A. T. text nadiktoval a co mu vyhrožoval, že ho jinak podřeže, pověsí a zabije mu syna nebo na něj pošle zabijáky, a mával mu před obličejem kinžálem, a dále obviněný R. A. K. obviněnému A. T., který chtěl mít listinu sepsanou rovněž v českém jazyce, tuto listinu tentýž den obstaral.

Trestného činu vydírání podle § 235 odst. 1, 2 písm. c) tr. zák. se dopustí ten, kdo jiného násilím, pohrůzkou násilí nebo pohrůzkou jiné těžké újmy nutí, aby něco konal, opominul nebo trpěl, spáchá-li takový čin se zbraní. Podle § 10 odst. 1 písm. c) tr. zák. účastníkem na dokonáném trestném činu nebo jeho pokusu je ten, kdo úmyslně poskytne

jinému pomoc k spáchání trestného činu, zejména opatřením prostředků, odstraněním překážek, radou, utvrzováním v předsevzetí, slibem přispět po trestném činu (pomocník).

V rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 9 je v tzv. právní větě výroku o vině uvedeno, že obviněný R. A. K. „poskytl jinému pomoc ke spáchání trestného činu vydírání se zbraní utvrzováním poškozeného, aby se nátlaku podvolil, a opatřením prostředků“. Porovná-li se toto znění tzv. právní věty výroku o vině se zákonnými znaky pomoci k trestnému činu, jak jsou uvedeny v ustanovení § 10 odst. 1 písm. c) tr. zák., je zjevné, že Obvodní soud pro Prahu 9 spatřoval znaky pomoci k trestnému činu v něčem zcela jiném, než v čem skutečně spočívají.

Pokud je jednou z forem pomoci k trestnému činu ve smyslu § 10 odst. 1 písm. c) tr. zák. utvrzování v předsevzetí, myslí se tím to, že pomocník utvrzuje pachatele trestného činu v jeho předsevzetí spáchat trestný čin, a nikoli to, že utvrzuje poškozeného, aby se podvolil nátlaku pachatele. Jestliže obviněný R. A. K. nabádal poškozeného, aby obviněnému A. T. podepsal, že mu dluží peníze, a jestliže Obvodní soud pro Prahu 9 v tomto zjištění spatřoval to, že ze strany obviněného R. A. K. šlo o utvrzování poškozeného, aby se podvolil nátlaku, nemohl tím v žádném případě být naplněn ten zákonný znak pomoci k trestnému činu, který spočívá v tom, že pomocník utvrzuje pachatele v jeho předsevzetí spáchat trestný čin, a který je v ustanovení § 10 odst. 1 písm. c) tr. zák. vyjádřen dikcí „utvrzováním v předsevzetí“.

Formou pomoci k trestnému činu ve smyslu § 10 odst. 1 písm. c) tr. zák. je také opatření prostředků. Myslí se tím opatření takových prostředků, s jejichž použitím se hlavní pachatel dopustí trestného činu. Tato forma pomoci nepřichází v úvahu ve stadiu po spáchání trestného činu. Ze souvislosti mezi skutkovou částí výroku o vině obviněného R. A. K. a tzv. právní větou výroku o vině vyplývá, že Obvodní soud pro Prahu 9 považoval zákonný znak pomoci k trestnému činu spočívající v „opatření prostředků“ za naplněný zjištěním, podle kterého obviněný R. A. K. obstaral obviněnému A. T. „listinu sepsanou rovněž v českém jazyce“. Uváží-li se, že podle Obvodního soudu pro Prahu 9 spáchal obviněný A. T. trestný čin vydírání podle § 235 odst. 1, 2 písm. c) tr. zák. tím, že poškozenému nadiktoval v ruském jazyce požadovaný text poté, co mu vyhrožoval, že ho podřeže, pověsí a zabije mu syna nebo na něj pošle zabijáky, a mával mu před obličejem kinžálem, je evidentní, že pozdější opatření listiny s textem přeloženým do českého jazyka spadá do stadia po spáchání trestného činu. Obstarání českého překladu listiny, k jejímuž předchozímu sepsání v ruském jazyce obviněný A. T. poškozeného donutil, nemohlo mít žádný význam pro jednání, jímž obviněný A. T. podle zjištění Obvodního soudu pro Prahu 9 spáchal trestný čin, a nemohlo proto naplnit zákonný znak pomoci k trestnému činu spočívající v „opatření prostředků“.

Městský soud v Praze v odůvodnění napadeného usnesení uvedl, že oba obvinění jednali v pohnutce získat zpět peníze, které předtím z podnětu poškozeného vložili do hry zvané F. K tomu je třeba poznamenat, že Obvodní soud pro Prahu 9 ohledně obviněného R. A. K. žádné takové zjištění nečinil. Podle zjištění Obvodního soudu pro Prahu 9, jak je uvedeno ve výroku i odůvodnění rozsudku, obviněný R. A. K. nabádal poškozeného, aby podepsal požadovaný text, s tím, že obviněný A. T. se uklidní. Toto zjištění lze interpretovat i tak, že obviněný R. A. K. svým jednáním sledoval jen uklidnění situace mezi obviněným A. T. a poškozeným. Jinak Obvodní soud pro Prahu 9 v odůvodnění rozsudku citoval svědeckou výpověď poškozeného G. Ch. i v části, v které se vyjadřoval k okolnostem, za nichž měli oba obvinění vložit do hry větší částku peněz. Obvodní soud pro Prahu 9 se však omezil jen na citaci svědecké výpovědi poškozeného, aniž by z ní vyvodil nějaké vlastní zjištění. Městský soud v Praze ve veřejném zasedání poškozeného jako svědka nevyslechl, takže nemohl z jeho výpovědi vyvozovat žádná další zjištění nad rámec těch zjištění, která učinil Obvodní soud pro Prahu 9.

Z toho, co bylo až dosud uvedeno, je zřejmé, že jednání obviněného R. A. K., tak jak ho zjistil Obvodní soud pro Prahu 9, nenaplněvalo zákonné znaky pomoci k trestnému činu vydírání podle § 10 odst. 1 písm. c) tr. zák., § 235 odst. 1, 2 písm. c) tr. zák.

O této právní kvalifikaci jednání obviněného R. A. K. by bylo možné uvažovat např. za situace, že by tento obviněný poškozeného vlákal do svého bytu s vědomím, že spoluobviněný A. T. se tam dopustí proti poškozenému jednání, které je trestným činem vydírání a že při tom použije zbraně, avšak Obvodní soud pro Prahu 9 nečinil žádná zjištění, která by takové posouzení věci umožňovala.

Tato právní kvalifikace se zřetelem k zákonnému znaku pomoci spočívajícímu v „utvrzování v předsevzetí“ by přicházela v úvahu za předpokladu, že by obviněný R. A. K. svým jednáním nějak podporoval či posiloval spoluobviněného A. T. v jeho rozhodnutí dopustit se proti poškozenému jednání, které zakládá trestný čin vydírání. Ovšem ani v tomto směru Obvodní soud pro Prahu 9 nečinil žádná zjištění.

Uvažovaná právní kvalifikace se zřetelem k zákonnému znaku pomoci spočívajícímu v „opatření prostředků“, pokud tímto prostředkem byl český překlad listiny, by byla při splnění dalších podmínek možná tehdy, jestliže by podpis přeloženého textu byl na poškozeném vynucen s vědomím obviněného R. A. K. jednáním spoluobviněného A. T. zakládajícím trestný čin vydírání. Rovněž v tomto ohledu postrádají skutková zjištění Obvodního soudu pro Prahu 9 cokoli, co by mohlo být podkladem takového posouzení.

Skutkový stav, jak ho zjistil Obvodní soud pro Prahu 9 a jak z něho v napadeném usnesení vycházel i Městský soud v Praze, byl nesprávně právně posouzen ve smyslu dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Nejvyšší soud proto zrušil napadené usnesení Městského soudu v Praze a jako součást předcházejícího řízení i rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 9, a to v části týkající se obviněného R. A. K. Zrušil také další rozhodnutí, která na zrušenou část obou rozhodnutí obsahově navazovala a ztratila jejich zrušením podklad. Obvodnímu soudu pro Prahu 9 přikázal, aby věc obviněného R. A. K. v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Při novém rozhodování je Obvodní soud pro Prahu 9 vázán právním názorem, který v tomto usnesení vyslovil Nejvyšší soud (§ 265s odst. 1 tr. ř.).

Jinak považuje Nejvyšší soud za nutné upozornit, že ve spise je jako součást jména obviněného uváděno jméno po otci jednak ve verzi „A.“, jednak ve verzi „A.“. Druhou z uvedených verzí použily Obvodní soud pro Prahu 9 v rozsudku a Městský soud v Praze v usnesení o odvolání. Nejvyšší soud považuje za správnou verzi „A.“, protože je ve shodě s tím, jak je jméno obviněného uvedeno v jeho pase jako dokladu totožnosti. Z toho důvodu Nejvyšší soud na rozdíl od Obvodního soudu pro Prahu 9 a Městského soudu v Praze identifikoval obviněného jménem obsahujícím verzi „A.“.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)